

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Private høyskoler ifølge liste

Deres ref	Vår ref	Dato
	17/5099-	21.12. 2017

Statsbudsjettet for 2018 kap. 260 post 70 - Tilskuddsbrev for private høyskoler

På bakgrunn av Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2018 sender Kunnskapsdepartementet med dette tilskuddsbrev til de private høyskolene som mottar statstilskudd.

Tilskuddsbrevet er Kunnskapsdepartementets årlige styringsdokument og skal distribueres til alle medlemmer av institusjonens styre. Eventuelle ytterligere tilskudd blir formidlet gjennom supplerende tilskuddsbrev i løpet av 2018.

1. Regjeringens prioriteringer og forventninger	2
2. Mål.....	7
3. Budsjett for 2018.....	9
4. Andre forutsetninger og krav.....	12
5. Rapportering og resultatoppfølging.....	13

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
www.kd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
872 417 842

Avdeling
Universitets- og
høyskoleavdelingen

Saksbehandler
Sheila Ahmed
Solberg
22 24 74 18

1. Regjeringens prioriteringer og forventninger

1.1 Kvalitet, omstilling og nyskaping

Høyere utdanning og forskning er viktig for omstilling og velferd, økonomisk vekst og sosial utvikling for samfunnet og den enkelte. Universiteter og høyskoler har et stort ansvar. Stadig kvalitetsutvikling, samspill med andre aktører og gjennomføring av prioriteringer er sentralt.

Regjeringen har høye ambisjoner for videre utvikling av kvaliteten i norsk høyere utdanning og forskning. Arbeidet med å heve kvaliteten er nødvendig - ikke fordi tilstanden er dårlig, men fordi Norge skal håndtere store samfunnsutfordringer og endringer. Kunnskap er grunnlaget for den omstillingen Norge skal gjennom, og for å håndtere de store utfordringene verden står overfor, for eksempel miljøutfordringene. Kunnskap er også helt avgjørende for at flere mennesker kan klare seg av egen kraft, og at færre opplever å falle ut av samfunnet. Mer enn noen gang før trenger vi innovative løsninger både i privat og offentlig sektor. Digitalisering og automatisering vil sette ekstra trykk på denne utviklingen. Det gir oss store og uante muligheter, men betinger at vi har kunnskapen og kompetansen til å utnytte dem.

Regjeringen har lagt frem flere meldinger og proposisjoner for Stortinget som skal bidra til å realisere ambisjonene om høyere kvalitet. Tre områder som vil ha særlig oppmerksomhet fremover er personalpolitikk, livslang læring og dimensjonering av studietilbud. Det første handler om å ivareta talentene våre bedre. Vi har flere utfordringer - en av dem er at for mange faglig ansatte blir gående i midlertidige stillinger. Departementet har satt i gang et ekspertutvalg som skal se på stillingsstrukturen i sektoren. Oppfølgingen av rapporten blir viktig. Det neste vi må gripe fatt i er universiteter og høyskolars rolle i livslang læring. Det skjer betydelige endringer i arbeidslivet, og universiteter og høyskoler er underutnyttet som bidragsytere til etter- og videreutdanning. Den tredje problemstillingen er dimensjonering av studietilbud. Hovedregelen i dag er at universiteter og høyskoler selv har ansvar og myndighet til å tilpasse kapasiteten i studietilbud til etterspørselen innenfor de økonomiske rammene. I praksis ser vi imidlertid at det er svært krevende å foreta omprioriteringer. Vi må sammen finne noen mekanismer som gjør det mulig for oss å sikre at studier med spesielt stor etterspørsel kan prioriteres.

Struktur og kvalitet

Sektoren har de siste årene vært gjennom store endringer. Meld. St. 18 (2014–2015) *Konsentrasjon for kvalitet. Strukturreform i universitets- og høyskolesektoren* har ført til sammenslåinger og færre og større institusjoner. Strukturendringene er et virkemiddel for å skape høyere kvalitet. Det gjenstår derfor mye arbeid før målene med reformen er realisert. Det er viktig at institusjonene fortsetter arbeidet med å heve kvaliteten gjennom faglig konsolidering og gjennomgang av utdannings- og forskningsområdene. Det er høye forventninger til hva det nye institusjonslandskapet vil gi av faglige gevinster.

Kvalitet i utdanningen skapes i hovedsak lokalt, samtidig som tiltak og rammebetingelser fra myndighetene kan legge til rette for lokalt arbeid for kvalitet. I Meld. St. 16 (2016–2017) *Kultur for kvalitet i høyere utdanning* er det formulert mange forventninger til institusjonenes

arbeid. Sentralt er gjennomgang av studieprogrammene for å sikre helhet og sammenheng, økt bruk av fagfellevurderinger for å styrke kvalitetskulturen og utvikling av meritteringssystemer for utdanning for å bidra til at arbeidet med å utvikle god undervisning verdsettes. Alle de statlige universitetene og høyskolene skal utvikle meritteringssystemer for utdanning i løpet av 2019. De overordnede nasjonale rammene er at meritteringen skal være frivillig og søknadsbasert, og studentenes læring må ligge til grunn for utforming av systemene. Videre må den kollegiale læringskulturen tillegges vekt når kriteriene for merittering utarbeides, og status som merittert underviser bør tildeles etter en prosess med fagfellevurdering. Kunnskapsdepartementet vil fortsette å styrke de nasjonale tiltakene vi har for å utvikle utdanningskvaliteten. Departementet vil bygge ut en nasjonal arena for kvalitet i høyere utdanning for å stimulere til kunnskap, kompetanse og innovativt arbeid. Videre skal rapporten fra arbeidsgruppen som har utredet forslag til krav til pedagogisk kompetanse følges opp, og langtidsplanen, Meld. St. 7 (2014–2015) *Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2015–2024*, skal revideres i 2018.

Humaniora

Meld. St. 25 (2016–2017) *Humaniora i Norge* tar utgangspunkt i at de humanistiske fagene bidrar til økt forståelse av historie, kultur, identitet, verdier og religion, og derfor står sentralt i møtet med vår tids store utfordringer. Universiteter og høyskoler bør legge til rette for mer utfordringsdrevet humanistisk forskning og utdanning med vekt på områdene integrering, migrasjon og konflikter, de store teknologiskiftene, samt klima, miljø og bærekraft. Institusjonene bør vurdere hvordan studieprogrammene samsvarer med behovene i arbeidslivet og kandidatenes karrieremuligheter. Videre er det viktig at relevante disiplinifaglige humanioramiljøer involveres i lærerutdanningene, og at humanioramiljøene deltar mer aktivt i utviklingen av norsk skole, blant annet gjennom læreplanarbeid og utvikling av læremidler.

Rekruttering og karriere

Regjeringen legger vekt på at det skal være attraktivt å søke seg til universiteter og høyskoler, og at personalet stimuleres til faglig utvikling gjennom hele karrieren. Karriereveiledningen må styrkes, og det er viktig å legge til rette for utviklingsmuligheter gjennom nasjonalt og internasjonalt samarbeid og utveksling. Det forventes av de statlige institusjonene at bruken av midlertidige ansettelser reduseres og at ansettelsesprosessene er åpne og transparente. Også private høyskoler bør vurdere sin praksis i lys av dette. Doktorgradsutdanningen bør innrettes og dimensjoneres for å ivareta hele samfunnets behov, bl.a. gjennom oppfølging av satsingene på realfag og teknologi.

Bekjempelse av seksuell trakassering

Departementet viser til den siste tidens samfunnsdebatt knyttet til seksuell trakassering og kampanjen #metoo. Lovverket slår fast at studenter og ansatte skal ha et fullt forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø. Arbeidsmiljølovens generelle varslingsregler, herunder kravet om å utarbeide varslingsrutiner som ble lagt inn fra 1. juli 2017, er også viktige i denne sammenhengen. I universitets- og høyskolesektoren gjelder selvfølgelig disse reglene for alle ansatte, og vi forutsetter at det gjelder tilsvarende for studenter. Regelverket er således

dekkende og tydelig. Derimot er det mye som tyder på at holdninger og kultur mange steder ikke sikrer lærings- og arbeidsmiljø fritt for seksuell trakassering og press. Dette er særlig viktig å ha oppmerksomhet på ved universiteter og høyskoler som naturlig preges av et skjevt maktforhold mellom for eksempel ansatte og studenter og mellom etablerte ansatte og ansatte som er i en tidlig fase i karrieren. Departementet vil understreke at tilliten til at sektoren forvalter sitt samfunnsansvar, er avhengig av at sektoren håndterer denne skjevheten i maktforhold på en god måte. Regjeringen legger til grunn at det skal være en nulltoleranse for seksuell trakassering. Departementet forventer at universitetene og høyskolene jobber aktivt for å hindre at trakassering skjer, at det er tydelige rapporteringskanaler for hendelser og at henvendelser om trakassering følges skikkelig opp. Departementet har merket seg at sektoren selv gjennom Universitets- og høgskolerådet (UHR) har understreket at det er viktig med samordning og kartlegging, forebygging, varsling, oppfølging og lederopplæring. Departementet ser positivt på at UHR vil lage en egen arbeidsgruppe for å jobbe med dette, og departementet imøteser resultater fra institusjonenes arbeid.

Åpen forskning

Åpen tilgang til forskningsresultater og tilgjengeliggjøring og deling av data er samfunnsøkonomisk lønnsomt, og viktig for økt kvalitet i forskning og utdanning. Regjeringen har derfor vedtatt *Nasjonale mål og retningslinjer for åpen tilgang til vitenskapelige artikler og Nasjonal strategi for tilgjengeliggjøring og deling av forskningsdata*. Universiteter og høyskoler har en avgjørende rolle i dette arbeidet.

Lærerutdanning

Lærerutdanning 2025, nasjonal strategi for kvalitet og samarbeid i lærerutdanningene, samler trådene fra pågående prosesser og fastsetter langsiktige mål for det videre arbeidet. Hovedbudskapet er tettere samarbeid mellom praksisfeltet og lærerutdanningene for felles og gjensidig utvikling. Utviklingen av partnerskap med barnehage- og skoleeiere om lærerutdanningsbarnehager og lærerutdanningskoler er et sentralt tiltak. Det er et krevende og langsiktig arbeid hvor det stilles store forventninger til institusjonene.

Helse- og sosialfagutdanningene

Regjeringen har iverksatt et nytt styringssystem for helse- og sosialfagutdanningene. Regjeringen vil med det nye styringssystemet gi utdanningene selv, tjenestene og sektormyndighetene økt innflytelse på det faglige innholdet. Som en del av det nye systemet utvikles nasjonale retningslinjer for hver enkelt av grunnutdanningene i helse- og sosialfag. Programgrupper opprettes for hvert av studieløpene, og institusjonene anmodes om å legge til rette for faglig deltakelse i dette viktige arbeidet.

EU-samarbeid

Det er av stor betydning at norske utdannings- og forskningsmiljøer deltar aktivt i de virkemidler som er etablert i EU. Norge bidrar med store investeringer som skal fremme forskning og utdanning av høy kvalitet. Regjeringen har mål om økt deltakelse i Horisont 2020 og Erasmus+, jf. *Strategi for forsknings- og innovasjonssamarbeidet med EU, Horisont*

2020 og ERA. Institusjonene må spisse innsatsen og konsentrere seg om områder der de har gode forutsetninger for å lykkes. Å øke deltakelsen i ERC (European Research Council) er en særlig utfordring. Det er viktig å arbeide målrettet med å fremme internasjonal erfaring og selvstendighet tidlig i karrieren. I den utstrekning det er relevant, bør også private høyskoler holde seg oppdatert på og delta i dialogen om det nye rammeprogrammet for forskning og innovasjon.

Omorganisering

Regjeringen omorganiserer de sentraladministrative virksomhetene i kunnskapssektoren for å legge til rette for høyere kvalitet og en mer effektiv oppgaveløsning, samt for å lokalisere flere statlige arbeidsplasser utenfor Oslo. Kunnskapsdepartementet ønsker tydeligere arbeidsdeling og bedre samordning i sektoren. Virksomhetene er avhengige av både hverandre og andre aktører i og utenfor sektoren for å nå de overordnede målene for kunnskapssektoren. Vi forventer at alle virksomheter samarbeider for å nå de overordnede målene for kunnskapssektoren, og bidrar til hverandres måloppnåelse der det er mulig.

Kunnskapsdepartementets avdelingsstruktur skal i 2018 omorganiseres for å bedre departementets evne til å håndtere viktige sektorfaglige utfordringer. Som del av omorganiseringen har departementet identifisert strategiske innsatsområder som skal ha særlig oppmerksomhet i departementets arbeid fremover: kunnskapsgrunnlag for politikktutforming og gjennomføring, digitalisering, styring og samordning. Departementets underliggende virksomheter har mye kompetanse på disse områdene. For å lykkes med våre mål og ambisjoner, er departementet avhengig av å kunne dra veksler på og samarbeide tett med våre underliggende virksomheter. Med ny organisering av departementet og de sentraladministrative virksomhetene ønsker vi å styre kunnskapssektoren mer strategisk og helhetlig. Departementet ønsker at virksomhetene skal få en mer aktiv rolle i arbeidet med å utforme og gjennomføre utdannings- og forskningspolitikken.

1.2 Prioriteringer i statsbudsjettet for 2018

Over Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett er det for 2018 vedtatt 50 mill. kroner i startbevilgning for ny bygning for livsvitenskap ved Universitetet i Oslo. For øvrig viser vi til *Orientering om statsbudsjettet 2018 for universitet og høyskolar* med oversikt over universitets- og høyskolebygg over Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett.

Over Kunnskapsdepartementets budsjett er det over programkategori 07.60 Høyere utdanning følgende hovedprioriteringer for 2018:

- 100 mill. kroner i økning av basismidler for universitetene og høyskolene
- 50 mill. kroner til planlegging og første fase av prosjektering av en samlet fremtidig campus for NTNU
- 27 mill. kroner i husleiemidler til nybygg ved Universitetet i Bergen, tidligere Kunst- og designhøgskolen i Bergen
- 46 mill. kroner til 590 nye studieplasser, herav 500 nye studieplasser i IKT fra 2018, og opptrapping av 500 studieplasser i IKT fra statsbudsjettet for 2017
- 23 mill. kroner til 56 nye rekrutteringsstillinger
- 20 mill. kroner til virkemidler i den nye nasjonale arenaen for kvalitet i høyere utdanning
- 20 mill. kroner til oppgradering av forskningsfartøyet Helmer Hansen, som del av opptrappingsplanen i langtidsplanen for forskning og høyere utdanning
- 12 mill. kroner knyttet til åpen forskning, som del av opptrappingsplanen i langtidsplanen for forskning og høyere utdanning
- 12 mill. kroner til medisinsk utstyr og inventar ved SEARCH ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet
- 10 mill. kroner til desentralisert yrkesfaglærerutdanning, herav 30 studieplasser, fem rekrutteringsstillinger og utviklings- og utstyrsmidler
- 10 mill. kroner til Senter for entreprenørskap i grunnskolen ved Høgskolen i Innlandet/Østlandsforskning
- videreføring av satsingene på de femårige grunnskolelærerutdanningene fra 2017
- videreføring av nivået fra 2016 med tilsagn om tilskudd til 2 200 nye studentboliger
- videreføring av 145 mill. kroner til samarbeid, arbeidsdeling, konsentrasjon og sammenslåing
- videreføring av ordningen med 75 mill. kroner til oppgradering av bygg ved de statlige selvforvaltende institusjonene
- 66 mill. kroner til videreføring og opptrapping av studieplasser og videreføring av rekrutteringsstillinger for å følge opp revidert nasjonalbudsjett for 2017

Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen medfører reduserte bevilgninger til driftsutgifter tilsvarende 0,7 prosent i 2018.

For en mer utfyllende omtale av satsingene viser vi til Innst. 12 S (2017–2018) og Prop. 1 S (2017–2018) for Kunnskapsdepartementet.

2. Mål

2.1 Om målstrukturen

Departementet har fastsatt overordnede og langsiktige mål for høyere utdanning og forskningssektoren, jf. Prop. 1 S (2017–2018):

1. *Høy kvalitet i utdanning og forskning*

For å møte utfordringene samfunnet står overfor, må høyere utdanning og forskning ha høy kvalitet. Regjeringen vil at alle utdannings- og forskningsmiljø i Norge skal ha høy kvalitet, og at flere skal hevde seg internasjonalt.

2. *Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling*

Regjeringen vil at Norge skal være et av de mest innovative landene i Europa. Grunnlaget for fremtidig verdiskaping og velferd i Norge er å realisere kunnskapssamfunnet. Norge trenger utdanning, forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid, kunnskapsdeling og kandidater som bidrar til nødvendig omstilling, innovasjon og verdiskaping i offentlig og privat sektor.

3. *God tilgang til utdanning*

Regjeringen vil at alle skal ha tilgang til høyere utdanning, og at det skal være mulig for alle å ta høyere utdanning, uavhengig av kjønn, etnisk, sosial, geografisk og økonomisk bakgrunn. Livslang læring er viktig for å legge til rette for nødvendig omstilling og fornying for den enkelte og for samfunns- og arbeidsliv.

4. *Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem*

Regjeringen vil at universitets- og høyskolesektoren skal være en differensiert sektor med høy kvalitet og som møter behovene på ulike områder i samfunnet og som kan hevde seg internasjonalt. Det vil fortsatt være behov for samarbeid, arbeidsdeling og faglig konsentrasjon i universitets- og høyskolesektoren etter at strukturreformen er gjennomført. Dette er et tverrgående mål som skal bidra til best mulig måloppnåelse på de tre første målene.

Departementet har fastsatt nasjonale styringsparameter på resultatområder som har særlig oppmerksomhet i styringen av sektoren. Departementet forventer at institusjonen vurderer egne resultater og ambisjoner på de nasjonale styringsparameterne. Se nærmere omtale av de overordnede målene og de nasjonale styringsparameterne i *Orientering om statsbudsjettet 2018 for universitet og høgskolar*.

Mål 1: Høy kvalitet i utdanning og forskning	Mål 2: Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling	Mål 3: God tilgang til utdanning
<ul style="list-style-type: none"> • andel bachelorkandidater som gjennomfører på normert tid • andel mastergradskandidater som gjennomfører på normert tid • andel ph.d.-kandidater som gjennomfører innen seks år • skår på hvordan studentene oppfatter studiekvaliteten • faglig tidsbruk (timer) per uke blant heltidsstudenter • antall publikasjonspoeng per faglig årsverk • verdien av Horisont 2020-kontrakter per FoU-årsverk • andel utreisende utvekslingsstudenter på Erasmus+ av totalt antall studenter 	<ul style="list-style-type: none"> • andel mastergradskandidater sysselsatt i relevant arbeid et halvt år etter fullført utdanning • bidragsinntekter fra Forskningsrådet per faglig årsverk • andre bidrags- og oppdragsinntekter per faglig årsverk • andel forskningsinnsats i MNT-fag 	<ul style="list-style-type: none"> • kandidattall på helse- og lærerutdanningene¹
Mål 4: Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem		
<ul style="list-style-type: none"> • antall studiepoeng per faglig årsverk² • andel kvinner i dosent- og professorstillinger • andel midlertidig ansatte i undervisnings- og forskerstillinger • andel av samlingene og objektene ved universitetsmuseene som er tilstrekkelig sikret og bevart 		

Se Database for statistikk om høgre utdannings (DBH) nettside for dataspesifikasjon.

¹ Kandidatmåltall fremgår av *Orientering om statsbudsjettet 2018 for universitet og høyskolar*.

² Sammen med de andre styringsparametrene under mål 1 og 2 gir denne styringsparameteren indikasjoner på utviklingen i effektiviteten ved den enkelte institusjonen.

3. Budsjett for 2018

Stortinget har vedtatt statsbudsjettet for 2018, jf. Innst. 12 S (2017–2018) og Prop. 1 S (2017–2018). Vi ber de private høyskolene om å merke seg føringene og forventningene som er gitt av komiteen i innstillingen.

3.1 Budsjettvedtak kap. 260 post 70

Stortinget har bevilget totalt 1,5 mrd. kroner over kap. 260 post 70 i 2018 til private høyskoler.

Tabellen nedenfor viser tilsagn om tilskudd til private høyskoler.

<i>Institusjon</i>	<i>Beløp i kroner</i>
Det teologiske menighetsfakultet	91 159 000
Handelshøyskolen BI	325 191 000
VID vitenskapelige høgskole	328 340 000
Ansgar Teologiske Høgskole	17 655 000
Barratt Due musikk institutt – Høgskoleavdelingen og Unge talenter	26 911 000
Bergen Arkitekthøgskole	17 174 000
Dronning Mauds Minne, Høgskole for barnehagelærerutdanning	119 155 000
Fjellhaug Internasjonale Høgskole	10 246 000
Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling	2 545 000
Høgskolen for Ledelse og Teologi	9 445 000
Høgskolen Kristiania	79 997 000
Lovisenberg diakonale høgskole	96 091 000
Musikkteaterhøgskolen	4 092 000
NLA Høgskolen	193 261 000
Norges dansehøgskole	10 623 000
Steinerhøgskolen	14 941 000
Westerdals Høgskole – Oslo School of Arts, Communication and Technology	117 302 000

For en forklaring av beløpene vises det til *Orientering om statsbudsjettet 2018 for universitet og høyskolar*.

Departementet kommer eventuelt i supplerende tilskuddsbrev tilbake til tildeling av midler for å stimulere til samarbeid, arbeidsdeling, konsentrasjon og sammenslåinger.

3.2 Budsjettvedtak kap. 281 post 70

Tabellen nedenfor viser tilsagn om tilskudd av midler over kap. 281 post 70 til NLA Høgskolen.

Tabell 2 Midler over kap. 281 post 70

<i>Tiltak</i>	<i>Beløp (i 1 000 kroner)</i>
Utvikling og drift av partnerskap i grunnskolelærerutdanningene	1 801
Sum tildeling over kap. 281 post 70	1 801

Utvikling og drift av partnerskap i grunnskolelærerutdanningene

I 2017 tildelte departementet midler til utvikling og drift av partnerskap i grunnskolelærerutdanning, med sikte på å styrke praksisopplæring og FoU-samarbeid gjennom lærerutdanningssskoler. Midlene videreføres i 2018 og skal brukes i tråd med det som er fastsatt i supplerende tilskuddsbrev av 26. juni 2017.

Kunnskapsdepartementet og Riksrevisjonen kan kontrollere at midlene benyttes etter forutsetningene, jf. bevilgningsreglementet § 10 annet ledd og lov om Riksrevisjonen § 12. Departementet kan kreve tilskuddet helt eller delvis tilbakebetalt dersom det ikke benyttes i samsvar med forutsetningene.

3.3 Utbetaling

Statstilskuddet utbetales halvårlig til institusjonene over bankgiro. Høgskoler som får utbetalt for mye midler, plikter å straks informere departementet om dette og å tilbakebetale overskytende beløp med mindre departementet mener at feilen korrigeres ved senere tilskudd. Høgskolene plikter å informere departementet dersom midlene ikke fullt ut benyttes etter formålet. Departementet vil da vurdere å trekke tilbake midler ved å redusere senere tilskudd.

Høgskolen Kristiania og Westerdals Høgskole – Oslo School of Arts, Communication and Technology planlegger sammenslåing til én høyskole fra 1. august 2018. Departementet legger derfor foreløpig opp til at tilskuddet for de to høyskolene for 2. halvår 2018 vil bli utbetalt i ett samlet tilskudd til Høgskolen Kristiania.

3.4 Krav til regnskap, økonomistyring og kontroll

Det følger av universitets- og høyskoleloven § 8-3 andre ledd at styret ved de private institusjonene skal avlegge årsregnskap med redegjørelse for resultatene av virksomheten og budsjett for kommende år. Regnskapene skal utarbeides i samsvar med bestemmelsene i lov om årsregnskap mv. og lov om bokføring.

Tilskudd til de private høyskolene tildeles etter søknad til dekning av driftskostnader for utdanninger som er akkreditert av NOKUT, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-3 første

ledd. Private høyskoler skal la statlige driftstilskudd og egenbetaling komme studentene til gode, og institusjoner som mottar statstilskudd kan ikke gi økonomisk utbytte eller på annen måte overføre overskudd til eier eller dens nærstående etter universitets- og høyskoleloven § 7-1 andre ledd. Det er anledning til å se private høyskolars virksomhet som helhet over tid og overføre overskudd fra et år til et annet, men på en slik måte at offentlige tilskudd kommer studentene til gode, jf. forskrift om egenbetaling ved universiteter og høyskoler § 4-2.

Private høyskoler som i tillegg driver annen økonomisk aktivitet innenfor samme virksomhet, må sørge for å holde denne aktiviteten regnskapsmessig atskilt, slik at det i regnskapet kan dokumenteres at tilskuddet er brukt etter forutsetningene, at høyskolen ikke er overkompensert og at det ikke har skjedd kryss-subsidiering.³ Departementet understreker her viktigheten av at de mottakere av statlige tilskudd som ikke er egne rettssubjekter, må som en del av det revisorgodkjente årsregnskapet, presentere et segmentregnskap som viser fullfordelte kostnader.

Departementet forutsetter at institusjonene driver sin virksomhet innenfor rammen av disponible ressurser. Egenkapitalsituasjonen skal være tilpasset den risikoen høyskolen er eksponert for, slik at studentene ikke risikerer at studietilbudet må avvikles.

Departementet fører tilsyn med private høyskoler som mottar statstilskudd, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-3 tredje ledd. Departementet har delegert enkelte tilsynsoppgaver til NOKUT, og NOKUT fører tilsyn med kvaliteten i høyere utdanning, jf. universitets- og høyskoleloven § 2-1.

I tilslutning til årsrapporten skal revisor ved den enkelte institusjon avgi en særskilt erklæring. Denne særattestasjonen skal leveres samtidig med årsrapporten. Kunnskapsdepartementet har utarbeidet et særattestasjonsskjema som er lagt ut på DBH sine nettsider, www.dbh.nsd.uib.no.

I Prop. 44 L (2016–2017) foreslo Kunnskapsdepartementet å innføre krav til bruk av statlig tilskudd og egenbetaling som Stortinget vedtok, jf. Innst. 225 L (2016–2017). Loven skal gjelde fra 1. januar 2018. Kunnskapsdepartementet har sendt forslag til forskrift til de foreslåtte lovbestemmelsene på høring. Det legges opp til at også forskriften trer i kraft fra 1. januar 2018. Departementet vil sende ut egen informasjon til de private høyskolene om endringene i regelverket.

Departementet har styrket arbeidet med oppfølging av private høyskoler gjennom etablering av en egen enhet for tilsyn våren 2016. Dette arbeidet vil bli fulgt opp videre i 2018, og departementet tar også sikte på at fremtidig organisering av tilsynsfunksjonen avklares i 2018. Departementet gjennomførte høsten 2017 en kontroll av om regnskap og årsrapporten for 2016 ble levert til rett tid og var fullstendig. Det vil i løpet av 2018 bli utført en tilsvarende

³ EØS-avtalen har regler som begrenser bruken av offentlig støtte. EØS-avtalen artikkel 61 (1) fastsetter at støtte gitt av statsmidler i enhver form, som vrir eller truer med å vri konkurransen ved å begunstige enkelte foretak eller produksjon av enkelte varer i den utstrekning støtten påvirker samhandelen mellom avtalepartene, er uforenlig med EØS-avtalen.

kontroll av regnskap og årsrapport for 2017. Det arbeides også med videreutvikling av kunnskapsgrunnlaget og tilsynsmetodikk.

Kunnskapsdepartementet satte ned en ekspertgruppe med representanter fra universitets- og høyskolesektoren 1. desember 2016. Ekspertgruppen leverte en rapport til departementet 2. juni 2017. I rapporten foreslår ekspertgruppen at institusjonsakkreditering skal være et kriterium for å kunne motta statstilskudd. Ekspertgruppen foreslår en tilskuddsordning for bygg og infrastruktur der private høyskoler med tilskudd kan søke om midler. I tillegg foreslår ekspertgruppen at departementet går gjennom prosentsatsen for tilskudd og inkluderer alle studieprogrammene til private høyskoler med statstilskudd i tilskuddsordningen i den resultatbaserte delen av finansieringssystemet. Rapporten har vært på høring. Høringen viser at det er stor tilslutning til forslagene til ekspertgruppen, og departementet vil følge opp disse forslagene i 2018. Departementet har merket seg at institusjonsakkreditering som kriterium kan være problematisk for enkelte private høyskoler med statstilskudd i dag. Derfor vil departementet vurdere hvordan dette kan bli tatt hensyn til ved innføring av et slikt kriterium, men uten at forventningene om kvalitet ved institusjonene blir redusert, jf. omtale i Prop. 1 S (2017–2018). Flertallet på Stortinget påpeker behovet for å sikre at kriteriene for å innlemme nye akkrediterte private høyskoletilbud i tilskuddsordningen bidrar til likebehandling og forutsigbarhet, jf. Innst. 12 S (2017–2018).

Kunnskapsdepartementet og Riksrevisjonen kan kontrollere at midlene blir brukt etter forutsetningene, jf. bevilgningsreglementet § 10 annet ledd og lov om Riksrevisjonen § 12. Statstilskudd kan avvikles og kreves helt eller delvis tilbakebetalt dersom det ikke benyttes i samsvar med forutsetningene. Dette gjelder for eksempel hvis mottakere av statstilskudd ikke rapporterer etter kravene som stilles, når statstilskudd ikke brukes i henhold til universitets- og høyskoleloven, og når mottaker av statstilskudd har så alvorlige økonomiske utfordringer at det oppstår risiko for at studentenes rettigheter ikke ivaretas.

Alle endringer i selskapsform, intern organisering, vedtekter og/eller eierskap samt eventuelle nedleggelse av studiesteder, skal rapporteres omgående til departementet. Brudd på disse vilkårene vil kunne føre til at tilskuddet blir holdt tilbake, helt eller delvis.

4. Andre forutsetninger og krav

4.1 Samfunnssikkerhet og beredskap

For å bidra til en systematisk og god oppfølging av arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i kunnskapssektoren, har Kunnskapsdepartementet utarbeidet Styringsdokument (senest revidert i oktober 2016). Krav, føringer og veiledning i styringsdokumentet må sees i sammenheng med styringslinjer, styringsvirkemidler og hjemmelsgrunnlag for de ulike eierskap og tilknytningsformer som gjelder for den enkelte virksomhet i kunnskapssektoren. For departementets underliggende virksomheter innebærer dette i hovedsak krav til arbeidet på feltet. For resten av sektoren, herunder private høyskoler, må det i større grad forstås som sterke anbefalinger.

Private institusjoner oppfordres til å utføre virksomhetstilpassede risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) minimum annet hvert år, ha oppdaterte krise- og beredskapsplaner og gjennomføre årlige kriseøvelser. Oppfordringene knyttet til samfunnssikkerhet og beredskap omfatter også informasjonssikkerhetsarbeidet. Vi viser til UNINETT's [Veileder i ledelsessystem for informasjonssikkerhet i UH-sektoren](#), [Nasjonal sikkerhetsmyndighets tiltak mot dataangrep](#) og Utdanningsdirektoratet og Politidirektoratets [Veiledning i beredskapsplanlegging](#).

4.2 Lærlinger

Regjeringen og partene i arbeidslivet har inngått en samfunnskontrakt for flere læreplasser for perioden 2016–20. Målet med kontrakten er å sørge for at alle kvalifiserte elever som ønsker det, skal få tilbud om læreplass. Se mer informasjon på nettsiden www.udir.no.

Private høyskoler anmodes om å ha lærlinger tilknyttet seg. Virksomheten anmodes også hvert år om å vurdere om antall lærlinger kan økes, og om det er mulig å tilby opplæring i nye lærefag.

5. Rapportering og resultatoppfølging

5.1 Rapportering om resultater og planer

Private høyskoler skal innen **15. mars 2019** sende dokumentet *Årsrapport (2018)* til Kunnskapsdepartementet (KD) postmottak@kd.dep.no, og Database for statistikk om høgre utdanning (DBH) dbh@nsd.no. Departementet anbefaler at årsrapporten publiseres på virksomhetens nettside.

Årsrapporten skal gi et dekkende bilde av virksomhetens resultater og gi departementet grunnlag for å vurdere måloppnåelse og ressursbruk. Årsrapporten skal også inneholde planer og budsjett. Årsrapporten skal også inneholde annen informasjon av betydning for departementets oppfølging og kontroll. Nærmere krav til årsrapporten fremgår av vedlagte dokument *Rapporteringskrav for årsrapport (2018) for private høyskoler*. Dokumentet er også tilgjengelige i Database for statistikk om høgre utdanning (DBH).

Private høyskoler skal rapportere data til DBH. Krav til datarapporteringen og fristene gjennom året finnes på DBHs nettsider:

<http://dbh.nsd.uib.no/dokumentasjon/rapporteringskrav/index.action>

Institusjonen skal avlegge delårsregnskap og årsregnskap for 2018. Departementet vil i egne brev angi hvilke frister og krav som vil gjelde for delårsregnskapene og årsregnskapet.

En oversikt over hovedtrekkene i styringsdialogen mellom departementet og institusjonene er vedlagt.

5.2 Søknad om statstilskudd for 2020

De private høyskolene må innen **1. november 2018** sende Kunnskapsdepartementet en søknad dersom det er ønskelig med en videreføring av statstilskudd i 2020. Foreløpig budsjett for 2020 skal vedlegges søknaden. Søknaden sendes til Kunnskapsdepartementet postmottak@kd.dep.no. *Veiledning for fremstilling av søknad om statstilskudd for 2020* følger vedlagt. Vedlegget legges ved institusjonens søknad om statstilskudd.

5.3 Dialogmøte i 2018

Departementet vil invitere de private høyskolene til et felles dialogmøte våren 2018. Program for dialogmøtet og påmeldingsfrist sendes institusjonene i eget brev. Dialogmøtet er berammet til **18.juni 2018 kl. 12.00-14.00** i Kunnskapsdepartementets lokaler, Kirkegata 18.

Med hilsen

Toril Johansson (e.f.)
ekspedisjonssjef

Sheila Ahmed Solberg
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg oppgitt nedenfor finnes på [departementets nettside](#):

- *Orientering om statsbudsjettet 2018 for universitet og høyskolar*
- *Hovedtrekk i tilskuddsforvaltningen*
- *Rapporteringskrav for 2018 for private høyskoler*
- *Veiledning for fremstilling av søknad om statstilskudd for 2020*

Adresseliste:

Ansgar Teologiske Høgskole
Barrat Due musikk institutt
Bergen Arkitekthøgskole
Campus Kristiania Markedshøyskolen
Det teologiske Menighetsfakultet
Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning
Fjellhaug Internasjonale Høgskole
Handelshøyskolen BI
Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling
Høyskolen Diakonova
Høyskolen for Ledelse og Teologi
Lovisenberg diakonale høgskole
NLA Høgskolen
Norges Dansehøgskole
Steinerhøgskolen
VID vitenskapelige høgskole
Westerdals - Oslo School of Arts Communication and Technology

Kopimottakere:

Riksrevisjonen
Database for statistikk om høgre utdanning
Association of Norwegian Students Abroad (ANSA)
Nord studentsamskipnad
Norges arktiske studentsamskipnad
Studentsamskipnaden i Agder
Studentsamskipnaden i Gjøvik, Ålesund og Trondheim
Studentsamskipnaden i Indre Finnmark
Studentsamskipnaden i Innlandet
Studentsamskipnaden i Molde
Studentsamskipnaden i Oppland
Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus
Studentsamskipnaden i Stavanger
Studentsamskipnaden i Sørøst-Norge
Studentsamskipnaden i Volda
Studentsamskipnaden i Østfold
Studentsamskipnaden i Ås
Studentsamskipnaden på Vestlandet